

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 89 0 И 024004 15 Рев
Бања Лука, 22.12.2016. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља К.п. д.о.о. Б.Л., кога заступа Б.Г., адвокат из Бања Луке, против туженог Н.Т. из П., кога заступа З.Ј., адвокат из П., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Источном Сарајеву број 89 0 И 024004 13 Гж од 29.12.2014. године, на сједници одржаној 22.12.2016. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Тужитељ се одбија са захтјевом за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Сокоцу број 89 0 И 024004 12 П од 02.7.2013. године обавезан је тужени да исплати тужитељу дуг у укупном износу од 44.989,05 КМ (на име главнице 27.024,82 КМ, на име редовне камате 6.083,58 КМ, на име затезне камате 11.786,65 КМ, на име опомене 84,00 КМ и на име трошкова провјере имовине 10,00 КМ) те да му на износ главнице плати и законску затезну камату почев од 07.7.2011. године до исплате, док је са преосталим дијелом захтјева за исплату камате тужитељ одбијен. Тужени је обавезан и да тужитељу накнади трошкове парничног поступка у износу од 2.145,31 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Источном Сарајеву број 89 0 И 024004 13 Гж од 29.12.2014. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у досуђујућем дијелу.

Благовременом ревизијом тужени побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, предлажући да се побијана пресуда преиначи тако што ће се у цјелини одбити тужбени захтјев или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељ предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

У овој парници тужитељ захтијева да се тужени обавезе да му врати средства дата по основу уговора о кредиту, са уговореним и затезним каматама и уз накнаду проузрокованих трошкова.

Током поступка који је претходио доношењу нижестепених пресуда утврђено је: да су Б.И.Б. АД Б.Л. као давалац кредита и тужени као прималац кредита дана 07.11.2007. године закључили уговор о кредиту којим се банка обавезала туженом одобрити ненамјенски кредит у износу од 30.000,00 КМ, а тужени се обавезао кредит отплатити до 08.11.2012. године уз камату по стопи од 12% годишње; да је истог дана тужени у сврху обезбјеђења поврата кредита потписао бјанко мјеницу и мјеничну изјаву којом је овластио даваоца кредита да попуни мјеницу и поднесе је на наплату; да је тужени престао отплаћивати рате кредита, што је био разлог да давалац кредита 07.7.2011. године раскине предметни уговор; да је на тај дан обавеза туженог према даваоцу кредита износила 44.989,05 КМ; да је ово потраживање уговором од 30.12.2011. године давалац кредита уступио тужитељу; да је тужитељ на основу наведене мјенице као вјеродостојне исправе поднио приједлог за извршење против туженог и да је извршни суд дозволио предложено извршење, али да је тужени изјавио приговор против рјешења о извршењу, након чега је приједлог за извршење третиран као тужба и настављен је редовни парнични поступак.

Код таквог стања ствари нижестепени судови су закључили да тужени није испунио обавезе из предметног уговора о кредиту у износу који тужитељ захтијева предметном тужбом, а који се односи на главни дуг те уговорене и затезне камате као и пратеће трошкове, па су усвојили тужбени захтјев. Одбили су приговор туженог да је предузеће у коме је био запослен преузело његову обавезу отплате кредита, обзиром да је кредит и утрошен за потребе тог предузећа, налазећи да нису испуњени услови из одредбе члана 446. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО).

Нижестепене одлуке су правилне и законите.

У конкретном случају није спорно да је тужени као корисник кредита са Б.И.Б. АД Б.Л. – Филијала И.С. – Шалтер П. као даваоцем кредита дана 07.11.2007. године закључио уговор о кредиту и да је том приликом потписао бјанко мјеницу и дао мјеничну изјаву којом је овластио наведену банку да испуни ту мјеницу и исту поднесе на наплату у случају неизвршавања обавеза из наведеног уговора. Тужени је 2011. године престао отплаћивати рате кредита, што је био основан разлог за раскид предметног уговора дана 07.7.2011. године, сагласно члану 12. тог уговора. Финансијским вјештачењем, којем тужени није приговорио, је утврђен дуг туженог који је доспио за плаћање на дан раскида уговора, а износ тог дуга је уписан и у мјеници која је попуњена у складу са изјавом туженог датом приликом закључења уговора.

Дакле, у току првостепеног поступка није била спорна висина дуга на име отплате кредита, камата (уговорених и законских) те пратећих трошкова. Спорно је било само да ли је тужени у обавези да плати тужитељу овај дуг,

обзиром на писмену изјаву МТН К. д.о.о. П., чији је радник био тужени, да прихвата обавезе по основу предметног кредита и мјенице будући да су кредитна средства утрошена у ту фирму.

Нижестепени судови су правилно примијенили материјално право садржано у члану 446. ЗОО када су закључили да наведено предузеће није преузело спорни дуг. Наиме, да би уговор старог и новог дужника имао дејство и према повјериоцу (овдје: тужитељ), потребно је да и он пристане на преузимање дуга. Пристанак повјериоца је битан јер њему није свеједно ко му је дужан. Повјерилац може да да пристанак изричито или прећутно (конклюдентним радњама). У конкретном случају повјерилац није дао пристанак за промјену дужника па изјава МТН К. д.о.о. П. у односу на њега не производи правно дејство.

Неоснован је приговор ревидента да је у уводу оспорене одлуке погрешно констатовано ко га заступа у овој парници. Наиме, у току првостепеног поступка туженог је заступао Центар за ... Б.Л. – Канцеларија у И.С., а тек у жалбеном поступку тужени је ангажовао адвоката З.Ј. као пуномоћника, што је правилно наведено у уводу другостепене пресуде.

Супротно тврдњи ревидента, за рјешење ове правне ствари није од значаја да ли су нижестепени судови овај спор ријешили као мјенични спор (члан 109. Закона о мјеници – „Службени гласник Републике Српске” број 32/01) или као класичан облигациони спор. И у једном и у другом случају исход парнице би био исти тј. тужени би био обавезан на испуњење уговорне обавезе која је идентична његовој обавези по основу издате мјенице.

Код чињенице да постоји материјални доказ о томе да је фирма у којој је тужени био запослен изјавила да прихвата обавезе по основу спорног кредита, исправно је првостепени суд одбио приједлог туженог да се на ту околност саслуша свједок. Та околност није ни била спорна, а сагласно одредби члана 125. Закона о парничном поступку (“Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), неспорне чињенице не треба доказивати. Овдје треба нагласити да није битно у шта су утрошена кредитна средства већ ко је закључио уговор о кредиту и ко је преузео обавезе поводом тога.

У смислу члана 240. став 2. ЗПП, ревизијом се не може нападати правилност утврђеног чињеничног стања. Стога су ирелевантни сви ревизиони приговори којима се оспорава висина предметног дуга, како у погледу главнице тако и у погледу камата и трошкова, јер ту висину у току поступка пред првостепеним судом тужени није оспорио. Исто тако, ревизиони приговори у погледу ваљаности мјенице су ирелевантни јер и у случају да потраживање није било обезбјеђено мјеницом, тужени би био дужан, сагласно одредби члана 17. став 1. у вези са чланом 262. став 1. ЗОО, да испуни уговорну обавезу.

Овдје треба указати да је мјеница послужила тужитељу као вјеродостојна исправа на основу које је поднесен приједлог за извршење против туженог, ради наплате потраживања по основу уговора о кредиту, па је само у том извршном поступку било од значаја утврдити да ли се мјеница може сматрати ваљаном исправом или не. Међутим, након што је последице изјављеног приговора

поступак настављен по одредбама парничног поступка, сходно одредби члана 50. Закона о извршном поступку („Службени гласник Републике Српске” број 59/03 до 98/14), за рјешење спора више није битно питање ваљаности те мјенице већ само питање да ли је и у ком обиму тужени извршио обавезе преузете уговором о кредиту.

Неоснована је и тврдња ревидента да су уговорне одредбе о камати ништаве, при чему треба имати у виду да је само стопа затезне камате (члан 277. ЗОО) одређена законом, што се не односи на уговорну камату код банкарских послова. Према члану 400. став 3. ЗОО, одредбе према којима није дозвољено обрачунавање камате на камату се не односе на кредитно пословање банака и других банкарских организација. Међутим, у конкретној правној ствари нижестепени судови су одбили захтјев тужитеља да се на износ уговорне (редовне) и затезне камате досуди законска камата, па се ревизиони приговори у односном дијелу указују неоснованим и неутемељеним.

Супротно наводима ревизије, другостепени суд није починио повреду одредаба парничног поступка из члана 209. у вези са чланом 231. ЗПП јер другостепени суд није дужан да образложи све жалбене разлоге већ само оне који су од одлучног значаја. Обзиром да је другостепени суд потврдио пресуду првостепеног суда, било је довољно да у образложењу своје одлуке наведе због чега сматра да су неосновани жалбени наводи. Да не би понављао разлоге из првостепене пресуде, другостепени суд се у оспореној пресуди правилно позвао на оне разлоге првостепене пресуде које је оцијенио као исправне.

Из напријед наведеног произлази да нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревизија туженог, као ни оних на које овај суд пази по службеној дужности, па је примјеном одредбе члана 248. ЗПП одлучено као у изреци.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова на име састава одговора на ревизију је одбијен као неоснован на основу члана 397. став 1. у вези са чланом 387. ЗПП јер ти трошкови нису били неопходни за вођење ове парнице.

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић